

Ota Pavel – Černá štika

vypravování

Bylo mi tak kolem šesti. Bráškové mě do své společnosti moc nebrali. Nebyl jsem jich hoden. Přihlížel jsem jejich radovánkám zdálky. Většinou jsem si na břehu řeky Berounky jenom cucal prst.

Nejraději chodil Hugo s Jirkou na ostrůvek, kde chytali do ruky ryby v zelených řasách. Hugo byl hezký a jemný. Jirka byl pořizek a lump, s kdekým se popral.

Na ostrůvku rostly dlouhé, čarokrásné zelené řasy, které se podobaly rozpleteným vlasům říčního vodníka Oskara. Ty vlasy mu vlály po proudu, jako by ležel utopený ve žlutém písku. Občas na řasách rostly kvítky, nevím už, jakou měly barvu, snad růžovobílou jako nevěsty. Bylo tu mělko a v řasách se pásly jako na louce buchanky a berušky vodní. Parmy s ostatními rybami sem přijížděly a čapaly obroučkách a mlaskaly přitom jak prasátka. V té době nastoupili bratři jen v trenýrkách a promakávali řasy, až dosáhli na studené tělo ryby. Ryba strnula, pak vyrazila, bráška se vzpamatoval a skočil po ní, minul se, voda stříkala, bráška křičel.

Jednou objevili v řasách obrovskou rybu, původně mysleli, že je to splavený kmen. Byla to černá štika, zajela sem za rybičkami a nemohla ven. Když se rozjela, podobala se torpédu. Voda lítala na všechny strany. Hugo hulákal: „Nečum a pojď nám s ní pomoci!“

Najednou jsem jim byl dobřej. Ale mně se tam nechtělo. Došel jsem pomalu mezi řasy. Štika křižovala, dojela až ke mně a zastavila se. Viděl jsem, jak oddychuje, dívá se na mě krutýma očima a má v pootevřené hubě plno zubů. Chce mě sežrat. Začal jsem natahovat. Rozjela se. Skočila. Talíř. Přenesla se přes mělčinu a zmizela v hloubce. Jirka mi řekl: „Pitomče! Měl jsi ji na dosah. Jen ji za krkem zmáčknout!“

Ve skutečnosti jsme si všichni oddychli, že je fuč. Bráškové vesmír si na ni také nesáhli. A ta příhoda jako by byla předurčením, jako by ta obrovská štika byla naší sudičkou. Chytí někdo z nás v životě skutečně velkou rybu? Možná, že nám to nebude dopřáno, protože jsme tenkrát nebyli stateční.

(ukázka z knihy Jak jsem potkal ryby – Ota Pavel)

Úkoly k četbě:

- 1) Kolik je v ukázce odstavců?
- 2) Který odstavec je vyvrcholením celého příběhu (je nejnapínavější)?
- 3) Ve kterém odstavci najdete závěr?
- 4) Z následující nabídky označ slova, která jsou nespisovná (můžeš si pomáhat stránkou prirucka.ujc.cas)

huba dobrej sežrat pitomec nečum štika

- 5) Zaškrtni pravdivá tvrzení:
 - a) Ve vypravování se mohou používat i nespisovná slova (v přímé řeči).
 - b) Vypravování píšeme podle této stavby: úvod, vyvrcholení, zápleтка, rozuzlení a závěr.
 - c) Dějová slovesa jsou např. má, je, není, bude...
 - d) Ke zvyšování dějového napětí dochází při použití krátkých vět.
 - e) Ich-forma je vyprávění ve 3. osobě.
- 6) Najdi v textu vetřelce (= slovo, které tam vůbec nepatří).

- 7) Označ přirovnání:

byl dobrej	jak oddychuje	jako torpédo	jak prasátka
krkem zmáčknot	jako nevěsta		zmizela v hloubce

- 8) Epiteton – neobvyklý, tzv. básnický přívlastek (upovídané větve stromů, začarovaná příroda). Označ epitetony.

splavený kmen	jak prasátka	byl dobrej	čarokrásné řasy
---------------	--------------	------------	-----------------

- 9) Napiš jména chlapců, kteří vystupují v ukázce (podle abecedy):

- 10) Vyluštíš přesmyčky?

- a) Rečná katiš (2 slova):
- b) Tao Vepal (2 slova):

- 11) Jak se jmenovala řeka?

- 12) Napiš heslovitou osnovu příběhu: